

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Του Αγίου Ιγνατίου Μπριαντσιανίνωφ

Ὁ Κύριος εἶπε στους μαθητές Του: «Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖτω μοι» (Ματθ. 10' 24). Τί σημαίνει «ὁ σταυρός τοῦ κάθε ἀνθρώπου»; Καί γιατί αὐτός «ὁ σταυρός τοῦ κάθε ἀνθρώπου», δηλαδή ὁ ἰδιαίτερος σταυρός τοῦ καθενός μας, ὀνομάζεται συνάμα καί «Σταυρός τοῦ Χριστοῦ»;

«Ὁ σταυρός τοῦ κάθε ἀνθρώπου» εἶναι οἱ θλίψεις καί τά βάσανα τῆς γήινης ζωῆς, πού γιά τόν καθένα μας εἶναι δικά του. «Ὁ σταυρός τοῦ κάθε ἀνθρώπου» εἶναι ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία καί ἄλλα εὐλαβῆ κατορθώματα, μέ τά ὅποια ταπεινώνεται ἡ σάρκα καί ὑποτάσσεται στό πνεῦμα. Τά κατορθώματα αὐτά πρέπει νά εἶναι ἀνάλογα μέ τίς δυνάμεις τοῦ καθενός καί στόν κάθε ἄνθρωπο εἶναι δικά του.

«Ὁ σταυρός τοῦ κάθε ἀνθρώπου» εἶναι τά ἁμαρτωλά ἀσθενήματα, ἡ πάθη, πού – στόν κάθε ἄνθρωπο – εἶναι δικά του! Μέ ἄλλα ἀπ' αὐτά τά

πάθη γεννιόμαστε και μ' άλλα μολυνόμαστε στην πορεία του γήινου βίου μας.

«Ο Σταυρός του Χριστού» είναι ή διδασκαλία του Χριστού. Μάταιος και άκαρπος είναι «ό σταυρός του κάθε ανθρώπου» – όσο βαρύς και αν είναι – εάν δεν μεταμορφωθεί σε «Σταυρό του Χριστού» με τό ν' ακολουθοῦμε τόν Χριστό.

«Ο σταυρός του κάθε ανθρώπου», για τόν μαθητή του Χριστού γίνεται «Σταυρός του Χριστού», γιατί ό μαθητής του Χριστού είναι στερρά πεπεισμένος, ότι πάνω απ' αυτόν (τόν μαθητή) άγρυπνάει άκοίμητος ό Χριστός. Πιστεύει ότι ό Χριστός έπιτρέπει νά του έρθουν θλίψεις σαν μιá αναγκαία και αναπόφευκτη προϋπόθεση τής Χριστιανικής πίστεως. Καμιá θλίψη δέν θά τόν πλησίαζε, αν δέν τό είχε έπιτρέψει ό Χριστός, και ότι μέ τίς θλίψεις πού του συμβαίνουν, ό Χριστιανός γίνεται οικειός του Χριστού και καθίσταται κοινωνός τής μοίρας Του στή γη και – για τόν λόγο αυτό – και στόν οὐρανό.

«Ο σταυρός του κάθε ανθρώπου» γίνεται για τόν μαθητή του Χριστού «Σταυρός του Χριστού», γιατί ό άληθινός μαθητής Του σέβεται και θεωρεϊ τήν τήρηση τών εντολών του Χριστού σαν τόν μόνο σκοπό τής ζωής του. Αυτές οί πανίερές εντολές γίνονται γι' αυτόν σταυρός, πάνω στόν όποιο συνεχώς σταυρώνει τόν παλαιό του άνθρωπο «σύν τοις παθήμασι και ταϊς επιθυμίαις» του (Γαλ. ε' 24).

Απ' αυτά είναι φανερό γιατί, για νά λάβουμε τόν σταυρό μας, είναι άνάγκη ν' άπαρηθοῦμε προηγουμένως τόν έαυτό μας μέχρι και ν' άπολέσουμε άκόμα και τή ζωή μας. Τόσο βαθιά και τόσο πολύ έχει συνηθίσει στήν άμαρτία και οικειώθηκε σ' αυτήν ή πεσμένη στήν άμαρτία φύση μας, πού ό Λόγος του Θεού δέν παύει νά άποκαλει αυτή τή φύση ψυχή του πεπτωκότος ανθρώπου.

Γιά νά δεχτοῦμε τόν σταυρό στους ώμους μας, πρέπει πρώτα νά πάψουμε νά ίκανοποιοῦμε τό σῶμα στίς ιδιότροπές του επιθυμίες παρέχοντάς του μονάχα ό,τι είναι αναγκαίο για τήν ύπαρξή του. Πρέπει νά αναγνωρίσουμε ότι ή άλήθειά μας είναι ένα σκληρότατο ψέμα μπροστά στόν Θεό και ή λογική μας είναι μιá τέλεια άνοησία. Τέλος: άφοῦ παραδοθοῦμε στόν Θεό μ' όλη τή δύναμη τής πίστες μας και

ριχτούμε στη μελέτη του Ευαγγελίου, πρέπει να απαρνηθούμε τό δικό μας θέλημα.

Όποιος πραγματώσε μία τέτοια απάρνηση του έαυτού του είναι ικανός να λάβει τόν σταυρό του. Αυτός μέ ύπακοή και ύποταγή στόν Θεό και επικαλούμενος τή βοήθειά Του για να ενισχυθεί εναντι τής αδυναμίας του, ατενίζει δίχως φόβο και άμηχανία τή θλίψη πού προσεγγίζει. Όποιος απαρνήθηκε τόν έαυτό του προετοιμάζεται μεγαλόψυχα και γενναία να τήν ύπομείνει, έλπίζει ότι μέσω αυτής τής θλίψεως θά γίνει κοινωνός και συμμετόχος τών παθών του Χριστού και φτάνει τή μυστική όμολογία του Χριστού, όχι μόνο μέ τό νοῦ και τήν καρδιά του, αλλά και μέ τήν ίδια τήν πράξη, τήν ίδια τή ζωή του.

Ό σταυρός είναι και παραμένει βαρύς και καταθλιπτικός, ένόσω παραμένει ό σταυρός μας. Όταν όμως μεταμορφωθεί σέ Σταυρό του Χριστού, τότε γίνεται ασυνήθιστα έλαφρός. «Ό ζυγός μου», είπε ό Κύριος, «χρηστός και τό φορτίον μου έλαφρόν έστιν» (Ματθ. ια' 30).

Ό μαθητής του Χριστού λαμβάνει τόν σταυρό στους ώμους του, όταν παραδέχεται πώς είναι άξιος τών θλίψεων πού ή Πρόνοια του Θεού του καταπέμπει. Ό μαθητής του Χριστού τότε φέρει και ύπομένει τόν σταυρό του σωστά, όταν αναγνωρίζει ότι οι θλίψεις πού του στάλθηκαν είναι ακριβώς -αυτές και όχι άλλες- είναι αναγκαίες για τήν έν Χριστώ μόρφωσή του και τή σωτηρία του. Τότε φέρουμε καρτερικά τόν σταυρό μας, όταν αληθινά αντιλαμβανόμαστε και ανα γνωρίζουμε τό άμάρτημά μας. Σ' αυτή τή συναίσθηση του άμαρτήματός μας δέν ύπάρχει καμιά αυταπάτη. Ωστόσο, όποιος παραδέχεται τόν έαυτό του άμαρτωλό και ταυτόχρονα γογγύζει και μοιρολογάει από τό ύψος του σταυρού του, αποδεικνύει μ' αυτό ότι μέ τό να παραδέχεται τήν άμαρτία του έπιφανειακά, κολακεύει μονάχα τόν έαυτόν του και τόν ξεγελά.

Τό να ύπομένουμε καρτερικά τόν σταυρό μας αποτελεί αληθινή μετάνοια. Έσύ, αδελφέ, πού είσαι σταυρωμένος στόν σταυρό, έξομολόγησου στόν Κύριο μέσα στη δικαιοσύνη και τή χρηστότητα τών κριμάτων Του. Μέ τήν αυτοκατάκριση δικαίωσε τήν κρίση του Θεού και θά λάβεις άφεση τών άμαρτιών σου.

Έσύ, πού είσαι σταυρωμένος στόν σταυρό, γνώρισε τόν Χριστό – και θά σου άνοιχτεί ή πύλη του Παραδείσου. Από τόν σταυρό σου δοξολόγησε

τόν Κύριο, αποκρούοντας από τόν έαυτό σου κάθε λογισμό μεμψιμοιρίας καί γογγυσμού, απορρίπτοντάς τον σάν έγκλημα καί σάν βλασφημία έναντίον του Θεού. Από τήν κορυφή του σταυρού σου εύχαρίστησε τόν Κύριο γιά τήν άνεκτίμητη δωρεά – γιά τόν σταυρό σου. Εύχαρίστησε γιά τό πολύτιμο προνόμιό σου, τό προνόμιο νά μιμείσαι τόν Χριστό μέ τά βάσανα καί τό μαρτύριό σου.

Από τό σταυρό, όπου είσαι σταυρωμένος, θεολόγησε, γιατί ό σταυρός είναι τό άληθινό καί μόνο σχολείο, φυλακτήριο καί άγία τράπεζα τής άληθινής Θεολογίας.

Έξω από τόν σταυρό, δίχως τόν σταυρό, δέν ύπάρχει ζώσα γνώση Χριστού. Μή άναζητάς τή Χριστιανική τελείωση στίς άνθρώπινες άρετές. Έκεί δέν ύπάρχει αυτή ή τελείωση. Αυτή είναι κρυμμένη στόν Σταυρό του Χριστού. Ο σταυρός του κάθε άνθρώπου μετατρέπεται σέ Σταυρό του Χριστού, όταν ό μαθητής του Χριστού φέρει τόν σταυρό του μέ ένεργό τή συναίσθηση τής άμαρτωλότητάς του, ή όποία έχει ανάγκη κολασμού.

Φέρνει κανείς τό σταυρό του, όταν σηκώνει τόν σταυρό του μέ εύχαριστία πρός τόν Χριστό καί μέ δοξολόγησή Του. Σάν άποτέλεσμα αυής τής δοξολογίας καί εύχαριστίας μέσα στόν βασανισμένο άνθρωπο έμφανίζεται ή πνευματική παρηγοριά. Η εύχαριστία καί ή δοξολογία αυτή γίνονται πλουσιώτατη πηγή ασύλληπτης καί αιώνιας χαράς, πού ξεπηδάει μέ χάρη από τήν καρδιά, ξεχύνεται στήν ψυχή καί στό ίδιο τό σώμα.

Ο Σταυρός του Χριστού, μονάχα στήν έξωτερική του όψη, γιά τούς σαρκικούς όφθαλμούς, είναι πεδίο καί χώρος σκληρός καί δύσκολος. Για τόν μαθητή του Χριστού, πού Τόν ακολουθει, ό σταυρός είναι πεδίο καί χώρος ύψίστης πνευματικής ήδονής καί άπολαύσεως. Τόσο μεγάλη είναι αυτή ή ήδονή καί άπόλαυση, ώστε ή θλίψη πνίγεται καί σβήνει όλότελα από τήν άπόλαυση. Καί ό μαθητής του Χριστού, πού τόν ακολουθει, αισθάνεται μονάχα ήδονή τήν ώρα πού βρίσκεται ανά μεσα στά πιό σκληρά βάσανα. Έλεγε ή νεαρή Μαύρα στόν νεαρό σύζυγό της Τιμόθεο, ό όποιος υπέμενε φοβερά βασανιστήρια καί πόνους καί τήν καλούσε νά δεχτεί καί εκείνη τό μαρτύριο: «Φοβούμαι, άδελφέ μου, μήπως τρομάξω, όταν θά δώ τά φοβερά βασανιστήρια καί τόν έξοργισμένο ήγεμόνα, μήπως αποκάμω σέ καρτερία καί ύποκύψω έξαιτίας τής νεανικής μου ηλικίας». Ο μάρτυρας Τιμόθεος τής άπάντησε τότε: «Έλπίζε στόν Κύριο

μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τὰ βασανιστήρια θά εἶναι γιά σένα λάδι, πού ξεχύνεται ἀπάνω στό σῶμα σου καί πνεῦμα δρόσου στά κόκκαλά σου, πού θά ἀνακουφίζει ὅλες σου τίς ἀσθένειες».

Ὁ Σταυρός εἶναι ἡ ἰσχύς καί ἡ δόξα ὅλων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων. Ὁ Σταυρός εἶναι ἰατήρας τῶν παθῶν, ἐξολοθρευτής τῶν δαιμόνων. Θανάσιμος εἶναι ὁ σταυρός γιά ἐκείνους, πού τόν σταυρό τους δέν τόν μεταμόρφωσαν σέ Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, πού ἀπό τόν σταυρό τους γογγύζουν κατά τῆς Πρόνοιας τοῦ Θεοῦ. Σταυρός εἶναι γιά ἐκείνους πού τόν μέμφονται καί τόν βλασφημοῦν καί παραδίδονται στήν ἀπελπισία καί τήν ἀπόγνωση.

Οἱ ἁμαρτωλοί, πού δέν ἐξομολογοῦνται καί δέν μετανοοῦν, πεθαίνουν πάνω στόν σταυρό τους μέ θάνατο αἰώνιο. Μέ τό νά μήν ὑπομένουν καρτερικά ἀποστεροῦνται τήν ἀληθινή ζωή, τή ζωή μέσα στόν Θεό. Τούς ἀποκαθλώνουν ἀπό τόν σταυρό τους, γιά νά κατέβουν σάν ψυχές στόν αἰώνιο τάφο.

Ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ ἀνυψώνει ἀπό τή γῆ τόν μαθητή τοῦ Χριστοῦ πού 'ναι σταυρωμένος ἀπάνω του. Ὁ μαθητής τοῦ Χριστοῦ, πού 'ναι σταυρωμένος πάνω στό σταυρό του, φρονεῖ τά ἄνω, μέ τόν νοῦ καί τήν καρδιά του ζεῖ στόν οὐρανό καί καθορᾷ τά μυστήρια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. «Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν», εἶπε ὁ Κύριος, «ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθείτω μοι».

Πηγή: Ἱερά Μονή Ἁγίου Ἰωάννου Καρθέα.

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος (Καθηδρικός Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος Βύρωνος)